

Stockholms kommun
registrator.utbildning@edu.stockholm.se

2023-01-12

1 (7)

Dnr-2020:5416

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk
– undervisning för kommunikativ förmåga
vid Grimstaskolan i Stockholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – undervisning för kommunikativ förmåga vid Grimstaskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 23 juni 2022, dnr 2020:5416.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Grimstaskolan senast den 22 december 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stockholms kommun har inkommit med en sådan redovisning den 15 december 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

- Rektorn bör skapa förutsättningar för lärarna i moderna språk att kontinuerligt samverka kring planering och utveckling av undervisningen.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

- Rektorn behöver verka för att statusen i moderna språk blir likvärdig övriga ämnens status.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

- Rektorn behöver säkerställa att lärarna i moderna språk får tillgång till den kompetensutveckling och de förutsättningar som behövs för att kunna planera och utveckla undervisningen utifrån forskning och beprövad erfarenhet.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

- Rektorn behöver utveckla skolans arbetssätt för att ge alla elever förutsättningar att fullfölja sina studier i moderna språk.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektorn bör skapa förutsättningar för lärarna i moderna språk att kontinuerligt samverka kring planering och utveckling av undervisningen.

Huvudmannen beskriver i redovisningen till Skolinspektionen att de på skolenheten lagt in ett mötestillfälle i veckan för lärarna i moderna språk. Där har de förutsättningar för att planera och utveckla undervisningen i sitt ämne. Vid läsårsstart ges lärarna också mycket planeringstid för att kunna samplanera sitt ämne. I redovisningen beskriver huvudmannen att effekterna av dessa åtgärder bland annat är en ökad samverkan mellan lärarna kring ämnesinnehåll, planering av uppgifter samt arbete kring bedömning vilket förväntas utveckla elevernas kommunikativa förmåga, ge en högre måluppfyllelse och en ökad likvärdighet i undervisningen mellan de moderna språken på längre sikt. Ytterligare åtgärder som planeras är ett arbete kring samplanering och bedömning med lärare i moderna språk i närliggande skolor.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

Bedömningen var att utvecklingsområden behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver verka för att statusen i moderna språk blir likvärdig övriga ämnens status.

I redovisningen av åtgärder beskriver huvudmannen att elevernas schema setts över så att flera årskurser har ett mer varierat scheman utifrån moderna språks positioner. Skolledningen genomför lektionsbesök hos samtliga lärare där moderna språk prioriteras om läraren har fler ämnen att undervisa i. Ytterligare beskriver huvudmannen att skolan informerar samtliga elever i årskurs 5 om vikten av att välja ett modernt språk i årskurs 6 samt att skolans studie- och yrkesvägledare träffar samtliga elever i årskurs 8 där det moderna språkets vikt lyfts. I skolenhetens interna fortbildningsinsats med praktisknära forskning ingår i ämnet moderna språk. I redovisningen uppger huvudmannen att Skolverkets kompetensutveckling, *Språksprånget*, planeras för att genomföras av lärarna i moderna språk. Huvudmannen beskriver att förväntade effekter av dessa åtgärder är en högre måluppfyllelse i ämnet, fler elever som väljer att läsa ett modernt språk samt färre avhopp. I redovisningen uppges att de på skolenheten nu noterar att elever inte gör skillnad på ämnet moderna språk och andra ämnen.

- Rektorn behöver säkerställa att lärarna i moderna språk får tillgång till den kompetensutveckling och de förutsättningar som behövs för att kunna planera och utveckla undervisningen utifrån forskning och beprövad erfarenhet.

Vidare beskrivs i huvudmannens redovisning av åtgärder att, som ovan nämnts, den interna fortbildning som skolenheten bedriver med praktisk forskning där ämnet moderna språk ingår. Skolenheten har ett prioriterat utvecklingsområde utifrån språk- och undervisningsutveckling där moderna språk är en naturlig del. Vidare betonar huvudmannen att fortbildning är en punkt som lyfts i medarbetarsamtal där kompetensutveckling inom moderna språk för undervisande lärare hörsammas. I redovisningen uppger huvudmannen att man på skolenheten kan se en utveckling av undervisningen genom en gemensam lektionsstruktur med ökad måluppfyllelse och motivation hos eleverna. Dessutom planerar skolan för lärarna i moderna språk ska få genomgå Skolverkets kompetensutveckling *Språksprånget*, som beskrivs ovan.

- Rektorn behöver utveckla skolans arbetssätt för att ge alla elever förutsättningar att fullfölja sina studier i moderna språk.

I redovisningen beskriver huvudmannen att eleverna numera får möjlighet till stöd i ämnet moderna språk vid de läsläsningstillfällen som skolenheten erbjuder. Eleverna har tillgång till kompensatoriska hjälpmedel vid alla lektionstillfällen. Ytterligare uppger huvudmannen att skolenheten har tydliga rutiner om det är så att en elev vill avbryta att läsa moderna språk. Rutinen innehåller samtal med vårdnadshavare, undervisande lärare, mentor, studie- och yrkesvägledare samt biträdande rektor för att säkerställa ett gemensamt beslut. Huvudmannen uppger att det är färre elever som nu väljer bort moderna språk och att effekter som förväntas på längre sikt är högre meritvärden hos eleverna, en ökad gymnasiebehörighet med möjlighet att lära moderna språk på gymnasiet samt att fler elever väljer moderna språk från årskurs 6 samt fullföljer ämnet hela grundskolan. Skolenheten ser för närvarande över möjligheten att införa arabiska som ytterligare ett modernt språk.

På Skolinspektionens vägnar

2023-01-11

X Mirzet Tursunovic

Mirzet Tursunovic

Beslutsfattare

Signerat av: Mirzet Tursunovic

I handläggningen av ärendet har även föredragande Maria Lodmark och utredare Arne Hellmark medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-formaga/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgång också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr22; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr22; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Vidare har rektor, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen; Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen; Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).